

Als Estats Units el 2008 estarà marcat, en primer lloc, per la celebració del llarg procés electoral que s'inicia amb les eleccions primàries el mes gener i s'acaba el novembre amb les presidencials. En aquest sentit, caldrà seguir de prop durant tot l'any les maniobres polítiques del president Bush en tots els camps per acabar de perfilar el seu llegat.

Un any decisiu per a la superpotència

El senador Barack Obama haurà de disputar-se la candidatura democrata a les eleccions del 2008 amb Hillary Clinton.

La sensació que tenen molts analistes nord-americans és que el 2008 serà un any clau per als Estats Units, ja que el país es troba davant de nombrosos i transcendents desafiaments que marcaran el seu destí durant els propers anys. Un dels reptes principals serà decidir què cal fer amb les inacabables guerres de l'Iraq i de l'Afganistan, en un moment en què al-Qaida continua llançant amenaces i es manté en lloc desconegut. Així mateix, la confiança dels ciutadans envers les institucions se situa en un mínim històric i els representants polítics es troben agrament dividits en funció de les línies partidistes.

Als EUA, quan un president es troba a l'última fase del seu segon mandat se l'anomena "l'ànec coix", ja que li

costa més imposar la seva agenda a un Congrés i uns aliats internacionals que saben que en pocs mesos la política de la Casa Blanca pot fer un gir radical. En el cas de Bush, és d'esperar que aquest posarà tots els seus esforços a intentar millorar la percepció de l'opinió pública sobre la seva política exterior, que ha convertit en l'eix de la seva presidència. Qüestionada l'obsessió de Bush per l'Iran pels seus propis serveis d'intel·ligència, dos fronts destaquen per damunt dels altres: l'Iraq i el conflicte àrabo-israelià.

En el primer cas, el president intentarà aprofitar la reducció de la violència dels últims mesos per pressionar els polítics iraquians perquè pactin un repartiment del poder entre el mosaic de grups religiosos i ètnics que componen

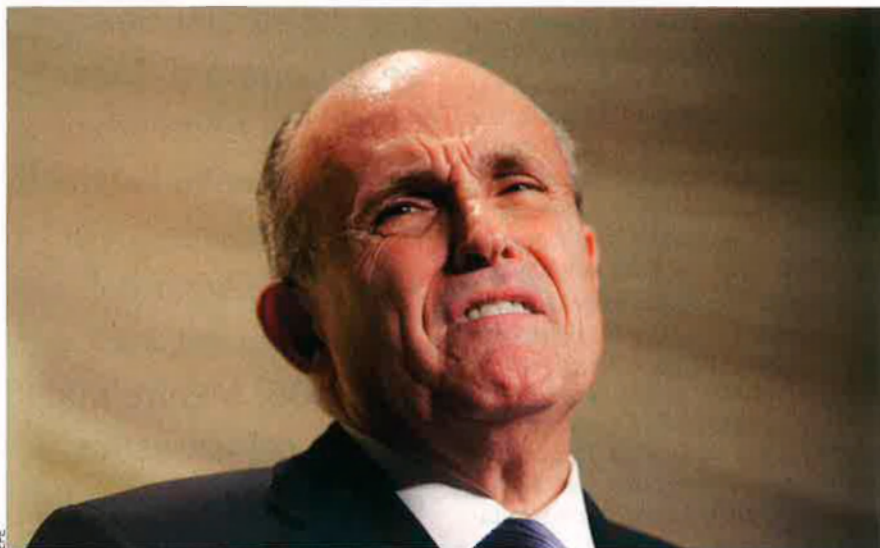
el país. Això li permetria accelerar la reducció de tropes anunciada al setembre i argumentar que finalment s'ha obtingut la victòria que s'esperava. Això no obstant, ja fa quasi quatre anys que Bush ho intenta infructuosament i no sembla haver-hi cap garantia que ara ho aconseguirà. Com a màxim, pot mantenir el grau de violència als nivells actuals, però resoldre el conflicte civil del país àrab sembla força complicat. Així, doncs, el més probable és que traspassi al proper president el dossier iraquian, potser en una conjuntura més favorable del que s'esperava fa tot just mig any. "És veritat que hi ha hagut una reducció inqüestionable de la violència a l'Iraq, en part gràcies a l'increment de soldats. Ara bé, la situació continua essent fràgil, i en

qualsevol moment pot tornar a esclatar el conflicte intercomunitari", sosté Michael Gordon, analista del *New York Times* i autor d'un conegut llibre sobre la guerra de l'Iraq. Quant al conflicte a Palestina, l'esforç de l'administració Bush per relançar el procés de pau a la cimera d'Annapolis sembla més aviat un intent a la desesperada d'obtenir un gran èxit diplomàtic que ocultí els fracassos en altres escenaris. Els obstacles són tan grans, que fins i tot els mateixos protagonistes han mostrat escepticisme.

L'economia, com sempre. En contrast amb els plans de Bush, és possible que el 2008 estigui marcat per qüestions de política interna, en especial l'economia. La crisi de les hipoteques d'alt risc, també conegudes com a *subprime*, i la consegüent caiguda del sector immobiliari i del consum intern, han fet que molts economistes prevegin una recessió per a l'any que comença. Si fos així, es trencaria un llarg cicle de quasi dues dècades de bonança, només interrompuda breument a finals del 2001. "Les probabilitats de patir una recessió han crescut fins al 50 %", ha declarat recentment Alan Greenspan, l'antic president de la Reserva Federal nord-americana, conegut com "l'oracle" gràcies a la seva clarividència.

D'aquesta manera, la conjuntura política i econòmica marcarà decisivament quins són els principals assumptes del debat a la campanya electoral, influint així en les opcions de triomf de cadascun dels candidats. La qüestió de la política antiterrorista, que ha dominat l'agenda els últims sis anys, serà un dels temes importants, però podria veure's eclipsat per l'inflamable debat sobre la immigració i la reforma del sistema de salut. Mentrestant, en una setmana clau com aquesta, la de l'inici de les primàries, el panorama és més obert que mai, tant al bàndol demòcrata com al republicà. Això no obstant, mentre la lluita es restringeix pràcticament a dos candidats en el cas dels progressistes, Barack Obama i Hillary Clinton, almenys hi ha quatre aspirants amb opcions en el camp conservador.

La principal diferència entre ambdues curses és que les divergències entre els demòcrates són molt més baixes que

L'exalcalde de Nova York Rudy Giuliani té moltes possibilitats de ser el candidat republicà a les properes eleccions als Estats Units.

entre els republicans. Amb l'excepció de Kucinich, el candidat de l'extrema esquerra, tots els altres tenen propostes molt semblants en tots els àmbits. Els seus desacords són de matís, i sobretot de personalitat. La joventut d'Obama li ha servit per personificar les ànsies de canvi que es respiren a banda i banda del país, mentre que Hillary ofereix la seva superior experiència i una demostrada tenacitat a l'hora d'afrontar les adversitats.

Lluita entre republicans. En canvi, els republicans es troben immersos en una lluita per determinar quina és l'ànima del partit. D'una banda, la dreta cristiana vol aprofundir el paper de la religió dins la política. Per exemple, volen nomenar nous jutges conservadors al Tribunal Suprem que puguin declarar l'avortament inconstitucional, la qual cosa faria esclatar la guerra cultural soterrada que ha viscut el país des de l'arribada de Bush. Després de molts mesos d'incertesa i de lluites intestines, aquest sector sembla haver-se unit a última hora al voltant de Mike Huckabee, ex-governador d'Arkansas i pastor fonamentalista.

A l'altra banda, se situen els republicans clàssics que volen posar l'èmfasi en la disciplina fiscal, tot apel·lant als votants de centre moderats. Dos aspirants es disputen el lideratge de l'ala moderada del partit, l'ex-alcalde de Nova York, Rudy Giuliani, i l'iconoclasta senador d'Arizona, John

McCain. De moment, el primer surt com a favorit a les enquestes, però el seu avantatge s'ha reduït notablement les últimes setmanes.

Més enllà del perfil dels dos candidats que acabin representant ambdós partits, els analistes polítics han identificat un corrent de fons entre l'electorat que afavoreix el partit demòcrata. Les seves arrels estan relacionades amb el baix nivell de popularitat de Bush, però també amb la desmobilització de l'electorat conservador, incapaç de superar les seves divergències i unir-se al darrere d'un sol candidat. "No hi ha cap candidat republicà que rebí una valoració positiva per part de la meitat o més dels electors del seu partit", assegura el comentarista polític Adam Nagourney. Atès el rebuig que genera Hillary entre les bases conservadores, la seva nominació sembla, a hores d'ara, l'única capaç d'unificar el partit republicà i mobilitzar-ne l'electorat.

Ara bé, un any en política és una eternitat, i no es pot descartar que els republicans remuntin el vol, especialment si John McCain, un polític heterodox amb una gran popularitat entre els centristes sense afiliació partidista, s'endú la nominació republicana. En tot cas, sigui qui sigui el nou inquilí de la Casa Blanca, tots semblen haver après la lliçó sobre com d'amargues poden ser les aventures unilaterals.

Ricard González
Washington